

Zosjtsjenko (1894-1958): **Woningnood** (circa 1925) in Vertel mij wat kameraad!
Vertaald door C.J. Pouw. Uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam, 1981.

Woningnood

Laatst, burgers, kwamen ze met een vracht bakstenen door de straat zetten. Verdomd, ik zweer 't!

Mijn hart, kun je begrijpen, dat beëfde gewoonweg van blijdschap. Zijn we bij ons dus aan 't bouwen geslagen, burgers! Met die stenen toeren ze toch niet zomaar wat rond voor de show? Er wordt dus ergens een stulpje gebouwd. Het begin is er. Oei, - maar gauw even afkloppen!

Misschien dat over 'n jaartje of twintig, zo niet eerder, elke burger, wie weet, wel een hele kamer voor z'n eigen alleen heeft. En als de bevolking niet net in de gauwigheid toeneemt en ze aan ieder bijvoorbeeld abortus toestaan, misschien ook wel twee. Of - met 'n beetje geluk - zelfs wel drie stuks per neus. Mét bad.

Wat zullen we er dan met z'n allen op losleven, burgers! In de ene kamer, zeggen we, slapen. In de andere gasten ontvangen. In de derde nog zo wat... Noem maar op! Dat wijst zich bij zo'n bewegingsvrijheid vanzelf.

Goed, maar voorlopig blijft het nog een beetje behelpen qua vierkante meters. Die vallen nogal kreterig uit met het oog op de woningnood.

Persoonlijk, jongens, dat ik dus in Moskou gewoond heb. Ben er nog maar pas geleden van terug. Heb die woningnood aan den levende lijve ervaren.

Kom ik daar, weet je, in Moskou dus aan. Loop wat met m'n spulletjes door de straten. Nou, niks maar dan ook niks daar te vinden. Niet enkel dat je nergens een slaappleaats kreeg, - je kon geen eens even je spulletjes kwijt.

Twee weken liep ik zo, moet je dus weten, met m'n spullen

door de straten te zeulen, - ik had ondertussen een baardje gekregen en zachtesaan m'n spullen verloren. Liep ik zo verder zonder al dat gesjouw en al die bagage, uitkijkend naar iets geschikts.

Komt er eindelijk in één zo'n huis een of andere vent van de trap naar beneden.

'Voor dertig piek,' zegt-ie, 'kan ik u wel in de backkamer installeren. Echt wat je noemt,' zegt-ie, 'op stand... Drie plees,' zegt-ie, 'een legbad... U maakt 't er maar fijn naar uw zin. Ramen,' zegt-ie, 'zitten er dan wel niet in, maar daartegenover is er wél dus een deur. En water vlak bij de hand. Als u wil,' zegt-ie, 'laat u het bad gewoon vollopen en duikt u er voor mijn part de hele dag maar rustig in rond.'

Ik zeg:

'Ik ben,' zeg ik, 'geen vis, kameraad. Dat gedruik hoeft voor mij niet zo nodig. Laat mij maar gewoon op het droge. Zak,' zeg ik tegen hem, 'nog een beetje met de prijs vanwege de natigheid.'

Zegt-ie:

'Dat gaat niet, kameraad. Ik zou graag, maar nee. Ik heb 't hier niet alleen voor het zeggen. Het is dus een wooncollectief. En voor dat bad hebben we een vaste prijs afgemaakt.'

'Nou,' zeg ik, 'dan zit er niks anders op. Oké. Pik,' zeg ik, 'die dertig piek dan maar in en laat me er zo gauw mogelijk op. Drie weken tippel ik nou al zo rond. Direct,' zeg ik, 'dat ik 't nog afleg.'

Goed dan. Mocht ik erop. Ging er wonen.

Nou, dat bad was inderdaad wat je noemt echt op stand. Je kon werkelijk geen stap doen of overal had je dat marmeren bad, een geiser, kraanjes. Alleen zitten, zeg maar, kon je nergens. Hoogstens op het randje, - en dan zeker steil achteroverslaan, met je kop precies tegen dat marmer!

Pabrickte ik er toen een plankier overheen. Woonde ik zo dan.

Na een maand was ik, tussen twee haakjes, getrouwd. Ik maakte aan, je weet wel, zo'n prille, zachtmoedige gade. Zonder kamer.

Ik dacht nog: die slaat me vanwege dat bad natuurlijk mooi af en gezinsgeluk en gezelligheid zal ik wel niet mogen beleven. Maar afslaan, - zij niet! Enkelt dat ze even haar wenkbrauwen fronste en zei:

'Hoezo dat?' antwoordde ze. 'Ook in bad wonen aardige mensen. En in het ergste,' zegt ze, 'geval kunnen we altijd nog afschotten. Hier,' zegt ze, 'bij wijze van voorbeeld het bouidoir, daarzo de eckkamer...'

Ik zeg:

'Allemaal best, mevrouwijje, dat afschotten. Alleen dat de medebewoners,' zeg ik, 'die schooiers, dat nooit zullen goedvinden. Die zeien nog zo: geen verbouwingen!'

Goed dan. Woonden we maar zo.

Na verloop van nog geen jaar werd er bij ons beidjes een beetje klein kindje geboren.

We noemden het Volodjka en woonden zo verder. Stopten het in dat bad daar in bad en woonden daar zo.

En dat ging, mag je best weten, zelfs behoorlijk uitstekend. Dat kind ging dagelijks, zeg maar, in bad en werd totaal niet verkouden.

Er was maar één ongemak: 's avonds kwam dat hele wooncollectief met z'n allen die badkamer binnengestierd om d'r eigen te wassen.

Dan moest het hele gezin voor zolang naar de gang verkassen.

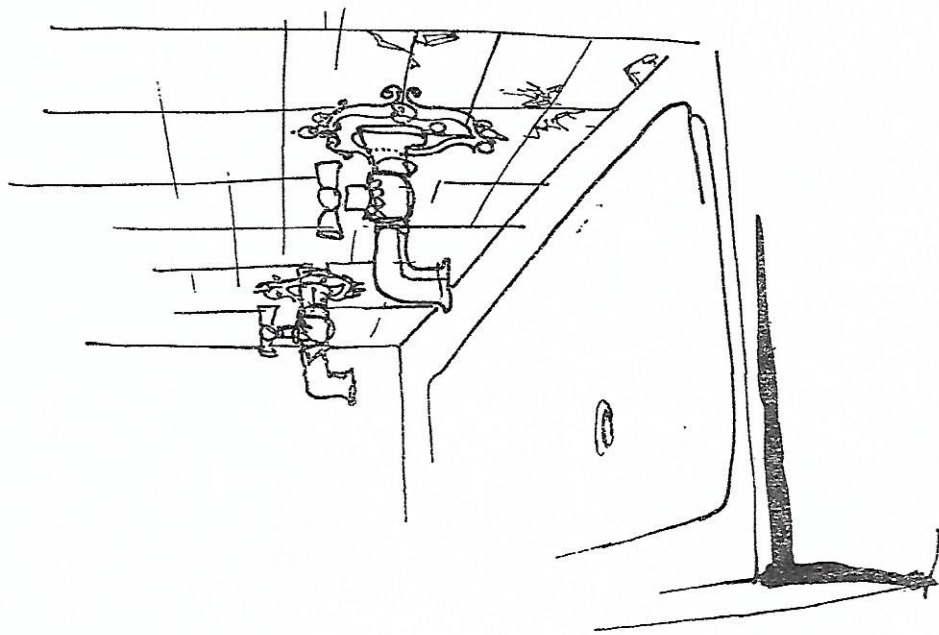
Al duizendmaal had ik de bewoners gesmeekt:

'Burgers, gaan jullie nou op zaterdag. Jullie hoeven,' zeg ik, 'toch niet alle dagen in bad! Wanneer,' zeg ik, 'mogen wij hier dan wonen? Verplaats jullie eens in mijn schoenen.'

Waren die schooiers evengoed met z'n tweëndertigen dus! En maar met z'n allen staan schelden. En, zo gauw er wat was, meteen dreigen je voor je smoeitwerk te stampen.

Nou, wat moet je dan nog? Niks toch. Woonden we gewoon dus maar zo.

Komt na enige tijd mijn vrouw d'r mamaatje uit de provincie bij ons daar in bad dus aanzetten. Installeert d'r eigen aan de andere kant van de geiser.

'Ik heb,' zegt ze, 'er al tijden naar uitgezien om m'n kleinzoon in mijn armen te wiegen. Jullie mogen me dat vertier niet ontzeggen.'

Ik zeg:

'Ik ontzeg u helemaal niks. Wiebel,' zeg ik, 'er maar lustig op los, oudje. Bekijk 't maar! U kunt,' zeg ik, 'ook nog het bad vol laten lopen met water en er lekker met die kleine in rond-duiken.'

En tegen m'n vrouw zeg ik:

'Misschien komt er nog meer familie van u deze kant uit, mevrouwje. Zeg het dan nou wel gelijk en hou me niet langer in spanning.'

Ze zegt:

'Hoogstens mijn broertje nog met de kerstvakantie...'

Zonder op de komst van haar broertje te wachten ben ik toen uit Moskou vertrokken. Het geld maak ik m'n gezinnetje over per post.